

กฎหมายในชีวิตประจำวันที่ประชาชนควรรู้

บทนำ

ในสังคมของมนุษย์ มีสมาชิกจำนวนมากที่มีความแตกต่างทั้งด้านความคิดเห็นและพฤติกรรม จึงจำเป็นต้องมีกฎระเบียบหรือกติการ่วมกันเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการควบคุมความประพฤติของมนุษย์ และช่วยรักษาความสงบเรียบร้อยไม่ให้สังคมเกิดความวุ่นวาย กฎหมายจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมให้เป็นไปในทำนองเดียวกัน ทำให้สังคมมีระเบียบ วินัย และมีความสงบเรียบร้อย

กฎหมายมีความเกี่ยวข้องกับคนทุกคนตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย การกระทำความผิด ข้อขัดแย้ง หรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความไม่รู้กฎหมาย แม้บางคนอาจกล่าวว่า กฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันมีอยู่หลายร้อยฉบับและมีบทบัญญัติจำนวนมากจนไม่อาจรู้ได้ทั้งหมด แต่กฎหมายได้วางหลักเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งว่า “ประชาชนจะปฏิเสธว่าไม่รู้กฎหมายมิได้” ดังนั้น การกล่าวอ้างแก้ตัวว่าได้กระทำการใดลงไปเพราะไม่รู้กฎหมายเพื่อให้ตนพ้นความรับผิดชอบกระทำมิได้

บทความนี้ ผู้เขียนมีความตั้งใจที่จะนำเสนอข้อกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันซึ่งประชาชนชาวไทยควรทราบ โดยเลือกมาเฉพาะบทบัญญัติที่สำคัญและพยายามอธิบายให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ทางด้านกฎหมายสามารถอ่านและเข้าใจได้ง่าย โดยหวังให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนรักษาสีธรรมและผลประโยชน์ที่ตนควรจะได้รับ

การเกิด

บุคคล หมายถึง มนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเด็ก หรือผู้ใหญ่ หญิง หรือชาย ย่อมเป็นบุคคลทั้งสิ้น โดยบุคคลจะมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยสภาพบุคคลนั้นเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วรอดอยู่เป็นทารก โดยปกติแล้วเมื่อมีคนเกิดในบ้านหรือโรงพยาบาล ให้เจ้าบ้านหรือบิดาหรือมารดาเตรียมเอกสารต่างๆ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน เป็นต้น ไปแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเกิด แต่ในกรณีที่เกิดที่อื่นๆ และไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนด ให้แจ้งภายหลังได้ แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน ซึ่งในการแจ้งเกิดนั้นเจ้าหน้าที่จะออกใบสูติบัตรให้ผู้แจ้ง ดังนั้น ผู้แจ้งจะต้องเตรียมตั้งชื่อของเด็กไปให้เรียบร้อย เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถบันทึกลงในสูติบัตรในคราวเดียวกัน

การแจ้งการตาย

สภาพบุคคลสิ้นสุดลงเมื่อตาย โดยปกติแล้วเมื่อพูดถึงการตาย เรามักจะคิดถึงการตายโดยธรรมชาติเท่านั้น แต่ในทางกฎหมายนั้นได้มีการรับรองการตายไว้ ๒ กรณี คือ การตายโดยธรรมชาติ และตายโดยผลของกฎหมาย ซึ่งการตายโดยธรรมชาติ หมายถึง การตายตามลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ โดยถือเอาระบบหายใจหยุดทำงาน กล่าวคือ หัวใจหยุดเต้น ไม่ว่าบุคคลนั้นจะป่วยตาย ถูกฆ่าตาย หรือประสบอุบัติเหตุตายถือว่าเป็นการตายโดยธรรมชาติทั้งสิ้น และการตายโดยผลของกฎหมาย คือ การที่กฎหมายให้ถือว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย ซึ่งในความเป็นจริงบุคคลนั้นอาจตายหรือยังไม่ตายก็ได้ การตายโดยผลของกฎหมายนั้นจะเป็นเรื่องของการสาปสูญ เมื่อมีคนตาย ให้เจ้าบ้าน หรือบุคคลที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบ

ศพ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวแจ้งการตายต่อนายทะเบียนภายใน ๒๔ ชั่วโมงหลังจากตาย แต่ถ้าหากพื้นที่ได้มีการเดินทางที่ยากลำบาก สามารถแจ้งตายได้ภายใน ๗ วัน

การแจ้งย้ายเข้า และการแจ้งย้ายออก

เมื่อมีผู้ย้ายที่อยู่เข้าอยู่ในบ้าน หรือมีผู้ย้ายออกจากบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งการย้ายภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ย้าย ในปัจจุบัน เพื่อให้ประชาชนมีความสะดวกสบาย และประหยัดเวลามากขึ้น กฎหมายจึงกำหนดให้ประชาชนสามารถแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทางได้โดยผู้ขอแจ้งย้ายสามารถไปขอแจ้งย้ายออก และขอแจ้งย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่ โดยไม่ต้องเดินทางกลับไปขอแจ้งย้ายออก ณ สำนักทะเบียนเดิมที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

การทะเบียนบ้าน

กฎหมายกำหนดให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน หากบ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านภายใน ๑๕ วันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ จากนั้นนายทะเบียนจะออกทะเบียนบ้านซึ่งเป็นเอกสารที่ระบุรายละเอียดของแต่ละบุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังนั้นๆ โดยจะระบุว่าผู้ใดเป็น “เจ้าบ้าน” และ “ผู้อาศัย” อย่างไรก็ตาม ทะเบียนบ้านนั้นไม่ได้เป็นเอกสารซึ่งบ่งบอกถึงการมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน แต่เป็นเอกสารซึ่งระบุว่าผู้ใดเป็นเจ้าบ้านและมีใครเป็นผู้อาศัยในบ้านหลังนั้น

บัตรประจำตัวประชาชน

บัตรประจำตัวประชาชนเป็นเอกสารราชการที่ออกให้สำหรับผู้มีสัญชาติไทย เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการแสดงตน พิสูจน์และยืนยันบุคคลในการติดต่อราชการ ขอรับบริการหรือสวัสดิการด้านต่างๆ จากภาครัฐ รวมทั้งใช้ประกอบการทำธุรกิจและนิติกรรมต่างๆ เช่น การขอเปิดบัญชีธนาคาร การโอนอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น โดยบุคคลจะต้องไปทำบัตรประชาชนในครั้งแรกเมื่ออายุครบ ๗ ปีบริบูรณ์ และจะเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชนใหม่เมื่อบัตรหมดอายุ บัตรสูญหายหรือถูกทำลาย เปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อสกุล บัตรเดิมชำรุดในสาระสำคัญ หรือผู้ถือบัตรย้ายที่อยู่

การเกณฑ์ทหาร

หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของชายไทย คือ การเข้ารับราชการทหาร ซึ่งปกติการเกณฑ์ทหารจะกระทำกันปีละครั้งและต้องเข้ารับราชการเป็นทหารเกณฑ์จำนวน ๒ ปี แต่มีข้อยกเว้นและผ่อนผันสำหรับผู้เรียนวิชาชีพชั้นต้น (ร.ด.) เมื่อชายไทยมีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี (๒๐ ปีบริบูรณ์) ในปีใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ภูมิลำเนาทหารของตนภายในปีนั้น เมื่อได้รับหมายเรียกแล้วจะต้องไปเกณฑ์ทหารตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ หากผู้ใดไม่สามารถไปขึ้นทะเบียนทหารกองเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ถ้าไม่ไปแจ้งแทนในปีนั้น ถือว่าหลีกเลี่ยงขัดขืน มีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อย่างไรก็ตาม ชายไทยอายุ ๒๑ - ๒๖ ปี ที่กำลังศึกษาอยู่และไม่ได้เรียนหรือเรียนวิชาทหารไม่จบชั้นปีที่ ๓ สามารถผ่อนผันการเกณฑ์ทหารได้ โดยไปขอรับหมายเรียก ณ ที่ว่าการอำเภอตามภูมิลำเนาทหาร แล้วนำมาแสดงตนเพื่อขอผ่อนผันการเกณฑ์ทหาร ณ สถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่

กฎหมายที่เกี่ยวข้องครอบครัว

การหมั้น คือ สัญญาซึ่งฝ่ายชายทำกับฝ่ายหญิงว่าจะได้ทำการสมรสกัน ในการหมั้นทั้งฝ่ายชายและหญิงต้องสมครใจและมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หากคู่หมั้นเป็นผู้เยาว์ต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาเสียก่อน โดยต้องมีของหมั้น คือ ทรัพย์สินที่ฝ่ายชายมอบให้แก่หญิงคู่หมั้น หากต่อมาฝ่ายใดปฏิเสธไม่ยอมทำการสมรส อีกฝ่ายหนึ่งสามารถเรียกค่าทดแทนได้ และหากฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายผิดสัญญาหมั้น ฝ่ายชายมีสิทธิเรียกของหมั้นคืนได้

การสมรส หมายถึง การที่ชายและหญิงสมครใจเข้ามาอยู่กินฉันสามีภริยา โดยต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่จำต้องอุปการะเลี้ยงดูซึ่งกันและกัน ในการสมรสนั้นชายและหญิงต้องมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ผู้เยาว์จะทำการสมรสได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของบิดามารดา หากชายและหญิงเป็นญาติสืบสายโลหิตต่อกัน หรือเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดามารดาเดียวกัน หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นคนวิกลจริตหรือเป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ การสมรสที่จะตกเป็นโมฆะ

เมื่อชายและหญิงจดทะเบียนสมรส และอยู่กินกันฉันสามีภริยาแล้วยอมก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา โดยต้องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกันตามฐานะของตน ในส่วนของทรัพย์สินระหว่างสามีภริยามี ๒ ประเภทคือ สิ้นส่วนตัวซึ่งอยู่ในอำนาจจัดการของผู้เป็นเจ้าของเพียงฝ่ายเดียว และสิ้นสมรสซึ่งจะต้องจัดการร่วมกันหรือต้องได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งก่อน การสิ้นสุดการสมรสอาจสิ้นสุดลงในกรณีที่คู่สมรสถึงแก่ความตายหรือโดยการหย่า ซึ่งหญิงที่สามีตายหรือที่การสมรสสิ้นสุดลงด้วยประการอื่น จะทำการสมรสใหม่ได้ต่อเมื่อการสิ้นสุดแห่งการสมรสได้ผ่านพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าสามร้อยสิบวัน สามีภรรยาที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายและมีบุตรด้วยกันถือว่าบุตรนั้นเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย มีสิทธิ์ใช้ชื่อสกุลของบิดา แต่หากไม่มีการจดทะเบียนสมรสกันถือว่าบุตรที่เกิดขึ้นเป็นบุตรนอกสมรส ซึ่งจะเป็บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของบิดาได้ต่อเมื่อบิดามารดาจดทะเบียนสมรสกันภายหลัง หรือบิดาได้ให้การจดทะเบียนรับรองว่าเป็นบุตร ตามกฎหมายจะถือว่าบุตรนั้นเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของมารดาเสมอ

มรดก

มรดก หมายถึง ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่างๆ เมื่อบุคคลได้ถึงแก่ความตาย อย่างไรก็ตาม การใช้กฎหมายในเรื่องมรดกนั้นไม่ใช้กับ ๔ จังหวัดภาคใต้ คือ ปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ในกรณีที่โจทก์และจำเลยเป็นคนอิสลาม โดยปกติแล้ว ทรัพย์สินทุกอย่างที่มีในขณะนั้นจะตกทอดไปยังทายาททันทีเมื่อเจ้ามรดกตาย หากผู้ตายได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้ ผู้ใดก็จะเป็นไปตามพินัยกรรม หากผู้ตายไม่ได้ทำพินัยกรรมไว้ กฎหมายกำหนดให้มรดกตกทอดแก่ทายาท

นิติกรรม

“นิติกรรม” หมายถึง การใดๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ และการกระทำที่จะผูกพันบังคับได้ตามกฎหมายนั้นจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายโดยชัดแจ้ง หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม และคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต้องไม่เป็นบุคคลผู้หย่อนความสามารถ อันได้แก่ ผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ และคนเสมือนไร้ความสามารถ หากบุคคลผู้หย่อนความสามารถทำนิติกรรมใดๆ นิติกรรมนั้นจะกลายเป็นโมฆียกรรม ซึ่งจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีการให้สัตยาบันจากผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์ของ

บุคคลดังกล่าวนั้น หากนิติกรรมนั้นเป็นการต้องห้ามชัดแจ้ง พันวิสัย ชัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ทำไม่ถูกต้องตามแบบที่กฎหมายกำหนด มีการแสดงเจตนาซ่อนเร้น อำพราง หรือหลอกลวง นิติกรรมนั้นจะตกเป็นโมฆะซึ่งไม่เกิดผลทางกฎหมาย

การซื้อขาย และสัญญาซื้อขาย

สัญญาซื้อขาย ได้แก่ สัญญาซึ่งผู้ขาย มอบกรรมสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของเหนือทรัพย์สินแก่ ผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อตกลงจะให้ราคาทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ขาย สัญญาซื้อขายมีอยู่ ๒ ชนิด คือ สัญญาซื้อขายสำเร็จบริบูรณ์ คือ สัญญาที่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโอนไปยังผู้ซื้อทันทีอย่างเด็ดขาดเมื่อซื้อขายสำเร็จ และสัญญาจะซื้อจะขาย คือ สัญญาที่กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อในขณะที่ทำสัญญาซื้อขายกัน แต่เป็นสัญญาซึ่งจะโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจากผู้ขายไปยังผู้ซื้อในเวลาภายหลัง โดยปกติสัญญาจะซื้อจะขายจะทำในทรัพย์สินที่มีความสำคัญหรือราคาสูง เช่น ที่ดิน อาคาร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังมีทรัพย์สินบางประเภทที่กฎหมายไม่อนุญาตให้ซื้อขายได้ ได้แก่ สาธารณสมบัติแผ่นดิน สิทธิซึ่งกฎหมายห้ามโอนทรัพย์สินที่กฎหมายห้ามมิไว้ในความครอบครอง วัดและที่ธรณีสงฆ์ สิทธิที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญจากทางราชการ และทรัพย์สินที่ได้มาโดยมีข้อกำหนดห้ามโอน

สัญญาขายฝาก

สัญญาขายฝาก ได้แก่ สัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตกไปยังผู้ซื้อ โดยมีข้อตกลงขณะซื้อขายกันว่าผู้ขายฝากสามารถซื้อหรือไถ่ทรัพย์สินกลับคืนได้ในระยะเวลาที่ตกลงกัน ถ้าเป็นการขายฝากอสังหาริมทรัพย์ต้องกำหนดเวลาใช้สิทธิไถ่คืนสูงสุดไว้ไม่เกิน ๑๐ ปี ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ไม่เกิน ๓ ปี นับแต่วันที่มีการซื้อขายฝากกัน กฎหมายระบุไว้ว่าให้กำหนดสินไถ่ได้สูงสุดไม่เกินราคาที่ขายฝากกับประโยชน์ตอบแทนไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี และถ้าตกลงกันไว้เกินกว่านั้น ผู้ขายฝากสามารถใช้สิทธิไถ่ได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี หากไม่ได้กำหนดว่าสินไถ่มีอัตราเท่าใดให้ผู้ขายฝากไถ่ได้ตามราคาที่ขายฝากไว้ หากผู้ซื้อฝากไม่ยอมให้ผู้ขายฝากใช้สิทธิไถ่ ผู้ขายฝากสามารถนำเงินสินไถ่ไปวางต่อสำนักงานวางทรัพย์ ซึ่งกฎหมายถือว่าทำให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินกลับคืนมาเป็นของผู้ขายฝากทันที

สัญญาเช่าทรัพย์

สัญญาเช่าทรัพย์ ได้แก่ สัญญาซึ่งผู้ให้เช่า ตกลงให้บุคคลซึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันจำกัดโดยผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น การเช่าทรัพย์มิได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน และมีกำหนดเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น ผู้ให้เช่าไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เพียงแต่มีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์ก็นำทรัพย์นั้นไปให้เช่าได้ แต่ผู้เช่าทรัพย์จากผู้อื่นไว้จะนำไปให้เช่าต่อไม่ได้ เว้นแต่ว่าจะมีข้อตกลงในสัญญาเช่าอนุญาตไว้ สัญญาเช่าระงับลงเมื่อถึงกำหนดตามที่ตกลงกันไว้ หรือเมื่อมีการบอกเลิกสัญญาล่วงหน้าก่อนกำหนดชำระค่าเช่าที่ตกลงกันระยะหนึ่งเป็นอย่างน้อย แต่ไม่จำเป็นต้องบอกเลิกล่วงหน้าเกินกว่า ๒ เดือนไม่ว่ากรณีใด

สัญญาเช่าซื้อ

สัญญาเช่าซื้อ คือ สัญญาซึ่งเจ้าของนำเอาทรัพย์สินออกให้เช่าและให้ค้ำประกันว่าจะขายทรัพย์สินนั้นหรือจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิของผู้เช่า เมื่อผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อครบตามจำนวน สัญญาเช่าซื้อต้อง

ทำเป็นหนังสือหรือเป็นลายลักษณ์อักษร มิฉะนั้นจะตกเป็นโมฆะ ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ เมื่อผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อสองงวดติดกันและสามารถกลับเช่าครอบครองสินทรัพย์ รวมทั้งรับเงินซึ่งผู้เช่าซื้อชำระมาแล้วได้ แต่ถ้าผู้เช่าซื้อทำผิดสัญญาโดยไม่ชำระเงินงวดสุดท้าย ผู้ให้เช่าซื้อจะยึดทรัพย์สินกลับคืนและรับที่ชำระแล้วไว้ได้ต่อเมื่อเวลาผ่านไปอีกงวดหนึ่งแล้ว

สัญญากู้ยืม

สัญญากู้ยืม หมายถึง สัญญาซึ่งผู้กู้ยืม ตกลงยืมเงินจำนวนหนึ่งจากผู้ให้กู้ และตกลงว่าจะคืนเงินตามกำหนดที่ตกลงกันไว้ โดยผู้กู้ยืมให้ดอกเบี้ยแก่ผู้ให้กู้เป็นค่าตอบแทน การกู้ยืมเงินจะมีผลต่อเมื่อมีการส่งมอบเงินให้แก่ผู้กู้ และการกู้ยืมเงินเกินกว่า ๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป จะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ โดยผู้ให้กู้จะเรียกดอกเบี้ยได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี แม้ผู้กู้จะยินยอมให้เรียกดอกเบี้ยสูงกว่านี้ก็ไม่มีผล หากไม่ได้ระบุไว้ ผู้ให้กู้มีสิทธิได้ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี แต่สถาบันการเงินสามารถเรียกดอกเบี้ยสูงกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปีได้ หากผู้กู้ผิดพลั้งไม่ชำระหนี้ตามสัญญา กฎหมายกำหนดอายุความไว้ให้ต้องฟ้องภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันถึงกำหนดชำระเงินคืน

สัญญาจำนำ

สัญญาจำนำ ได้แก่ สัญญาซึ่งผู้จำนำส่งมอบการครอบครองสังหาริมทรัพย์ให้แก่ผู้รับจำนำเพื่อประกันการชำระหนี้ การจำนำไม่ต้องมีหลักฐานหรือทำตามแบบแต่อย่างใด เมื่อมอบทรัพย์สินที่จำนำแก่ผู้รับจำนำแล้ว ผู้รับจำนำมีสิทธิยึดทรัพย์สินนั้นไว้ จนกว่าจะได้รับชำระหนี้ครบถ้วน และผู้จำนำมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาและสงวนทรัพย์สินที่จำนำให้ปลอดภัยไม่สูญเสีย หรือเสียหายไป

สัญญาจำนอง

สัญญาจำนอง คือ สัญญาซึ่งผู้จำนองเอาสังหาริมทรัพย์ของตนเองไปตราไว้แก่ผู้รับจำนองเพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ผู้รับจำนองสามารถฟ้องต่อศาลให้ทรัพย์สินจำนองนั้นหลุดเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้รับจำนอง หรือให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นต่อไป

สรุป

เมื่อมนุษย์จำนวนมากมาอยู่รวมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนปัจจัยในการดำรงชีวิต ซึ่งต่างคนย่อมมีความรู้ ความคิดเห็น และจิตใจที่แตกต่างกัน จึงอาจก่อให้เกิดข้อขัดแย้งกันระหว่างสมาชิกในสังคม ทำให้สังคมขาดความเป็นระเบียบ เกิดความวุ่นวาย และนำไปสู่ความล่มสลายของสังคมนั้นในที่สุด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายเพื่อเป็นกฎเกณฑ์และกติกาต่างๆ สำหรับบังคับแก่สมาชิกในสังคม สมาชิกทุกคนในสังคมจึงต้องรู้กฎหมายว่าได้กำหนดการปฏิบัติต่างๆ ไว้อย่างไร เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง และหยิบยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในการปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนได้ ดังนั้น เราจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้กฎหมายพื้นฐานที่ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างถูกต้องและเป็นปกติสุข

พันตำรวจโท หญิง วิไล เครือแดง

อาจารย์ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๒